

Riksrevisjonens undersøking av barnefattigdom

BAKGRUNN OG MÅL FOR UNDERSØKINGA

Målet med undersøkinga har vore å vurdere i kva grad statlege verkemiddel og tiltak som er sette i verk i kommunane, medverkar til å redusere konsekvensane av fattigdom blant barn og unge. Undersøkinga omfattar perioden 2002–2013.

Bakgrunnen for undersøkinga er at Stortinget fleire gonger har gitt uttrykk for at det er behov for å styrkje innsatsen mot fattigdom blant barn. Stortinget har vist til at barnefattigdom i Noreg i stor grad handlar om at barn opplever å vere stengde ute frå sosiale samanhengar på grunn av den økonomiske situasjonen til familien.

Sidan 2002 har det vore fleire tiltaks- og handlingsplanar mot fattigdom. Samtidig har delen barn i låginntektsfamiliar auka. Det har forsterka behovet for verkemiddel retta mot økonomisk vanskelegstilte barn og unge.

Funn og tilrådingar

Funn:

- Fleire barn veks opp i familiar med låginntekt.
- Mange kommunar gjer for lite for at fattige barn skal kunne delta sosialt.
- Den statlege innsatsen for å redusere konsekvensane av fattigdom blant barn og unge er ikkje godt nok koordinert.
- Behova til barna blir ikkje godt nok kartlagde når foreldra søker om sosialhjelp.

Fakta om barnefattigdom i Noreg:

- I 2012 var det 78 000 barn i familiar med vedvarande låginntekt
- Delen har auka frå 5 prosent til 8 prosent i perioden 2002–2012
- Delen av barn i låginntektsfamiliar som har innvandrarbakgrunn har auka frå 35 prosent i 2002 til 50 prosent i 2012
- Av delen barn med einsleg forsørgjar, er det stadig fleire som veks opp i ein låginntektsfamilie

Riksrevisjonen tilrår at Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

1. medverkar til å styrkje kommunane sitt arbeid med å etablere fleire og betre tiltak for å gi fattige barn og unge gode vilkår for sosial deltaking. Departementet bør til dømes vurdere:

- korleis kommunen kan bruke kompetansen som IMDi har om barn og unge med innvandrarbakgrunn, i arbeidet sitt for å sikre at det er mogleg for alle barn og unge å delta i samfunnet
- om meir kunnskap om gode løysingar og metodar kan hjelpe kommunane til å nå fram til fleire fattige barn og unge

2. medverkar til at innsatsen for å redusere konsekvensane av fattigdom blant barn og unge blir betre koordinert. Departementet bør til dømes vurdere om det saman med Arbeids- og sosialdepartementet kan:

- medverke til større grad av samarbeid mellom direktorat som har oppgåver og verkemiddel retta mot utsette barn og unge
- samordne og forenkle bruken av statlege tilskotsordningar
- avklare i kva tilfelle ein skal bruke barnevernlova, og når ein skal bruke lov om sosiale tenester i NAV, når barn treng økonomisk støtte til fritidsaktivitetar
- gjere meir synleg korleis bruken av statlege verkemiddel gir barn og unge betre moglegheiter for sosial deltaking

Ifølgje FNs konvensjon om barnerettane har barn rett til å kunne delta i leik og fritidsaktivitetar.

Utvikling i delen personar med vedvarande låginntekt i perioden 2002–2012 i befolkninga generelt, og barn 0–17 år i låginntektsfamiliar

